

İş Ortaklıkları ve Konsorsiyumlara yapılan ödemelerinde vergi

Konsorsiyum olarak hareket eden firmalarca yapımı taahhüt edilen yıllara sari inşaat ve onarım işlerinde (makine, teçhizat ve taşıt temini dahil);

- Firmalar arasındaki konsorsiyum anlaşmasında, “konsorsiyum” tanımı için gerekli olan şartların yer almış olması,
- İdare ile konsorsiyum arasında yapılan sözleşmede işin tamamının alt aşamada kısımlara ayrılabilmesi ve her bir kısım için ödenecek bedelin belirlenmesi,
- Yurt dışından makine teçhizat ve taşıt temini içeren sözleşmelerde, temin işinin doğrudan yurt dışındaki ana merkez tarafından ve Türkiye ‘deki işyerinin hiçbir katkısı olmaksızın gerçekleştirilmiş olması,

halinde, ihale edilen iş için yapılan ödemeler, vergi kesintisi açısından konsorsiyum üyesi firmaların taahhüt ettikleri işle sınırlı olmak üzere ayrı ayrı değerlendirilecektir. Bu şekilde ihalesi yapılan inşaat işlerinde, taahhüt edilen iş, bütünü itibarıyla alt aşamalara ayrılacak ve birden fazla takvim yılına yaygın inşaat ve onarım işlerine ilişkin kısmı için vergi kesintisi yapılacaktır.

Sözleşme kapsamında bulunan makine, techizat ve taşıtların müstakilen temin edilmesi işinin yurt dışındaki ana merkez tarafından Türkiye’de bir işyeri veya daimi temsilcisi olmaksızın (veya bunların bulunması halinde herhangi bir katkıların olmaksızın) gerçekleştirilmesi durumunda, bu malzemelere ait sözleşmede belirtilen bedellerin, inşaat ve onarım işleri dolayısıyla bu işi yapana, inşaat işi kapsamında

ödenen istihkak mahiyetinde olmadığı kabul edilerek avans olarak yapılan ödemeler de dahil olmak üzere vergi kesintisine tabi tutulmayacaktır. Öte yandan, Maliye Bakanlığı'nın Konsorsiyumlar tarafından anahtar teslim olarak makine teçhizat dahil yapılan işlerde Gelir Vergisi Kanunu'nun 94/3 maddesi gereğince yapılması gereken stopajın anahtar teslimi işin tamamı üzerinden yapılması gerektiğine dair çeşitli muktezaları bulunmaktadır.

Ortaklarından bağımsız olarak mükellefiyet tesis ettiren iş ortaklıkları elde ettikleri kazançlar üzerinden Kurumlar Vergisi Kanunu madde 32 gereğince % 20 oranında kurumlar vergisi ödemekle mükelleftirler.

Gelir Vergisi Kanunu'nun 75.maddesinin ikinci fıkrasının 2'nci bendinde, "İştirak hisselerinden doğan kazançlar (... iş ortaklarının ortakları ve komanditerlerin kar payları ile kooperatiflerin dağıttıkları kazançlar bu zümreye dahildir...)"ın menkul sermaye iradı sayılacağı" hükmü yer almaktadır. Buna göre, iş ortaklıklarından elde edilen kazançlar tam mükellef kurumlar tarafından iştirak kazancı olarak değerlendirilecektir.

İş ortaklıkları Katma Değer Vergisi uygulamasında bağımsız işletme birimleri olarak ayrı vergi mükellefiyetine sahiptir. Buna göre; iş ortaklıklarınca defter tutma, belge düzenleme, muhafaza ve ibraz gibi vergi ödevleri ile beyanname verme ve vergi ödeme gibi mükellefiyetlerin ortaklardan ayrı olarak yerine getirilmesi, ortaklığın katma değer vergisi ile ilgili hesaplarının, ortakların varsa şahsi işletmelerindeki işlemlerden ayrı yapılması gerekmektedir.

Ayrıca, İş ortaklıkları Gelir Vergisi Kanunu 94'ncü madde kapsamındaki işlemleri nedeniyle 98'nci madde kapsamında muhtasar beyanname vermek ve bu işlemlerden doğan vergi borçlarını ödemekle mükelleflerdir.